

УДК 343.9

DOI 10.32755/sjlaw.2024.01.

Денисов С. Ф.,доктор юридичних наук, професор,
м. Чернігів, Україна

ORCID: 0000-0002-1218-0016;

Сердюк П. П.,доктор юридичних наук, професор,
м. Запоріжжя, Україна

ORCID: 0000-0002-8519-0012

ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ КРАДІЖОК В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ЧАСУ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена виявленню найімовірніших тенденцій динаміки крадіжок у повоєнний час в Україні. На основі методики ймовірного прогнозу обчислено ймовірнісні показники кількості крадіжок у повоєнній Україні з урахуванням найсильніших факторів впливу на корисливу злочинність. Завдання ускладнене зниженими можливостями отримання точної соціально значущої інформації за умов воєнного часу, а ці дані дуже впливають на точність прогнозу.

Ключові слова: ймовірність, війна, крадіжка, злочинність, прогнозування, фактор.

Постановка проблеми. Усі, хто стикався з необхідністю прогнозування чогось, пам'ятають ту хворобливу тривогу від того, наскільки справдиться чи не справдиться цей прогноз. Часто досліднику хочеться, щоб його прогноз справдився, щоб переконатися в тому, що він використав правильну методику, і таким чином додати її до своїх активів, тим самим збільшивши корисні знання. Проте, з іншого боку, у глибині душі хочеться помилятися, коли такий прогноз похмурий та невтішний. Але для сильної людини надійні знання важливіші, ніж миттєвий спокій у світі хаосу. Тому прогнози на віддалене майбутнє завжди цінні тим, що їх можна перевірити на практиці, тим самим перевіривши надійність самої методики та правильність оцінки факторів.

З питанням прогнозування повоєнної злочинності на території України виникає така низка складнощів, що мимоволі хочеться взагалі відмовитися від будь-яких спроб. Спливає рефрен у стилі – майбутнє вкрите невідомістю. Перелік

ускладнень у плані прогнозування може збентежити будь-кого. Достеменно невідома кількість населення у післявоєнний період, а головне його статева та вікова диференціація. Це те, що значно зменшить відсоток достовірності прогнозів. Є проблема з відправною точкою порівняння. Якщо брати довоєнний період, то це зовсім інша кількість і якість населення, стан економіки, можливості правоохоронної системи та різні способи життя. У період самої війни кількість врахованих злочинів, як правило, знижується з цілком зрозумілих причин – відтік активного населення в інші країни, на фронт, і загалом падіння активності чоловічого населення. Але зниження кількості злочинів не сталося у цій війні, що передбачає використання інших підходів у прогнозуванні розвитку стану злочинності в післявоєнний час.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні дослідження із цього питання в минулому стикалися зі схожими складнощами, проте відштовхувалися від інших реалій і результатів, або давали сильно спотворені прогнози, а то й виходили з неправильних посилань. Але насправді корінь слід шукати у відбутті цієї частини населення у військо, а в ньому і соціальний контроль, і обставини життя солдатів були іншими. Якщо облік злочинів і вівся, то багато сходило з рук, багато на що заплющували очі. І це посилання, якщо його покласти в основу прогнозування з очевидністю призводило до серйозних помилок.

Інші дослідження використовували примітивні пояснення змін злочинності у воєнний та повоєнний час, а тому озброєння цими методиками приведуть до такого ж марного результату. Наприклад, оцінка стану злочинності в США з 1939 по 1945 роки довела, що мобілізація на військову службу понад 10 000 000 чоловіків віком від 18 до 35 років призвела до зниження рівня злочинності на 13 %. Водночас скорочення безробіття, яке відбулося у зв'язку з тим, що звільнилися робочі місця, які раніше займали мобілізовані чоловіки, як вважається, обумовило скорочення кількості злочинів проти власності. Однак зростання економічних показників у цій державі не вплинуло на скорочення насильницьких злочинів проти здоров'я, а навпаки, кількість їх збільшилася з 1939 року по 1945 рік на 15,2 %, хоча чоловіче населення віком від 18 до 35 років

скоротилося, а також підліткова злочинність у 1944 році зросла на 21,5 % проти показників 1942 року [1, с. 413–422]. Але ці історичні приклади не повторилися у сучасній війні. В Україні рівень злочинності під час війни виріс і підвищився значно. Можливо, ця відмінність пов'язана з тим, що економіка США під час II Світової війни покращила свій стан, а рівень безробіття та незайнятості населення знизився. На жаль, і ці метушливі ігри з показниками злочинності науково не перевірені.

Існує дослідження, яке не втратило актуальності й сьогодні, і пройшло багаторазову перевірку, в тому числі й у цьому столітті. Автори за трирічний період зібрали порівняльні дані про злочинність. Цей матеріал містить тимчасові ряди показників вбивств для 110 країн, починаючи з 1900 року. Дослідники проаналізували показники вбивств довоєнного й післявоєнного часу, оскільки повоєнні дані здаються набагато менш спотвореними, а статистика злочинності воєнного часу, як вважають автори дослідження, дуже далекі від правди через замовчування проблем. Такий уже воєнний час. Психологія війни передбачає, що воюючі сторони не показуватимуть своїх слабких сторін, насамперед у тилу, і це не в останню чергу стосується стану злочинності. Дослідники вивчили дані про вбивства, щоб визначити, чи мало місце їх повоєнне зростання, і дізнатися, яка з семи конкуруючих теоретичних моделей пропонувала найбільш адекватне пояснення. Зміни рівня вбивств після 50 національних воєн порівнювалися зі змінами, що відбулися у 30 контрольних країнах. Головний висновок дослідження полягав у тому, що в більшості національних воєн, включених у дослідження, справді після війни спостерігалось значне зростання рівня вбивств. Це зростання було повсюдним і відбувалося після великих воєн і воєн меншого розміру, з кількома типами показників рівня вбивств як у переможців, так і в переможених країнах, у країнах з покращеною та погіршеною повоєнною економікою, серед злочинців як серед чоловіків, так і серед жінок, і навіть серед злочинців різних вікових груп. Зростання рівня вбивств відбувалося особливо серед країн з великою кількістю загиблих у боях [2, с. 937–963]. Тут залишається без від-

повіді запитання, а чи є такі ж самі закономірності щодо корисливих кримінальних правопорушень?

Найсвіжіші дослідження з питання, враховуючи нереальні можливості отримання вихідних даних для прогнозування, припускають сценарний підхід (В. І. Поклад) з тим винятком, що перспективу має не тенденція розвитку воєнної ситуації, а можливі сценарії стану економіки на кінець воєнної ситуації [3, с. 47].

Припускаємо, що прогнозування за таких умов, які ми маємо, не тільки ускладнюють вибір сценарію, бо для цього потрібні точні вихідні дані, а й ставить під сумнів точність прогнозу в межах обраного сценарію. У цьому випадку єдиним варіантом, який є перспективним, є використання ймовірнісно-статистичних методів, яке завжди стикає дослідників з випадковістю. Випадковою буде подія, яка за наявності певних умов може статися, а може й не відбутися. Коли такі обставини складаються часто, то ймовірність прогнозованих подій наближається до неминучості, і все ж таки знаходиться між достовірністю й неможливістю. Однак складність у тому, що розмаїття воєн у людській історії не супроводжувалося збереженням необхідних даних для того, щоб будувати високу імовірність результату в подібних умовах. Ми просто не маємо достатніх матеріалів. Тому імовірнісні прогнози необхідно будувати з урахуванням такої методики, коли результати будуть визначатися з гаданих нелінійних параметрів системи, тобто в порівнянні того, що було зі станом злочинності до війни, під час і після неї. Необхідно визначати можливі параметри зміни злочинності, ґрунтуючись на прогнозованих факторах злочинності після війни, і таким чином визначати можливість зростання злочинності. Саме зростання, а не зниження, оскільки повоєнні фактори злочинності завжди активніші, ніж до або навіть під час неї.

І науково, і солідно у цій справі покластися на велику кількість факторів, які можуть впливати на стан злочинності в майбутньому. Але, як це часто складається в житті людини, ні рамки наукової статті, ні можливості наявного емпіричного матеріалу не дадуть можливості охопити багато факторів. Доведеться обмежитися лише трьома, але найбільш вагомими

в мирний час. Вважаємо, вони так само будуть провідними в мирному майбутньому, після війни.

Мета статті полягає в тому, щоб, використовуючи прості методи прогнозування, виявити найімовірніші тенденції динаміки крадіжок у повоєнний час в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для того, що будувати імовірнісні моделі прогнозу злочинності, потрібно визначитися з факторами злочинності, які найбільше впливатимуть на систему. Насамперед, це стан економіки. Важко прогнозувати те, якою буде економічна ситуація в Україні після цієї війни. Але з огляду на епоху, динаміку соціально-економічних процесів у сучасному суспільстві можна з невеликою часткою оптимізму говорити про те, що рівень життя населення України, враховуючи демографічне його скорочення, буде не таким плачевним, як тоді, після II Світової війни. Це дає надію, і водночас накладає обов'язок робити стримані прогнози щодо збільшення рівня крадіжок. За найпесимістичнішими прогнозами кількість крадіжок не мала би зрости більше, ніж на 24 % стосовно того, що буде в рік, що передує закінченню війни. У це дуже важко повірити, враховуючи те, що в Україні під час війни за періоди з березня по грудень 2022 року та з березня по грудень 2023 року (конгруентні періоди) вся злочинність зросла на 25,3 %, при тому, що в 2023 році кількість населення порівняно з 2022 роком зменшилася ще більше, що мало сприяти зменшенню скоєних злочинів. Це означає, що динаміка зростання злочинності ще інтенсивніша. Злочини проти власності у 2023 році порівняно з 2022 роком збільшились на 29,2 % (Форма 1, Єдиний звіт про кримінальні правопорушення). Спроба виправдати таке збільшення зміною структури населення, насамперед дуже велика кількість військовослужбовців порівняно з початком 2022 року [4, с. 102] виявиться неспроможною, оскільки частка військовослужбовців на кінець 2022 року серед осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, становила 4,2 % (1,4 % у кримінальних правопорушеннях проти життя та здоров'я; 0,3 % у кримінальних правопорушеннях проти власності), а в 2023 році – понад 7 % (3 % у кримінальних правопорушеннях проти життя та здоров'я; 1,5 % у кримінальних правопорушеннях

проти власності). Порівняно з цими показниками частка безробітних та працевдатних, але ніде не працюючих та тих, хто не навчається, серед осіб, які вчинили кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я у 2022 році, становила 72,9 %, а кримінальних правопорушень проти власності – 75,7 %; у 2023 році, відповідно, – 73,2 %, 75,3 % (Форма 2, Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення). Отже, у воєнний час корислива злочинність у вигляді крадіжок має обличчя не військовослужбовця, а традиційно – обличчя безробітного та незайнятого, з тією відмінністю, що кількість і тих, та інших у структурі населення збільшилася на тлі загального зниження кількості населення.

Існує велика спокуса визнати, що на таке відчутне зростання злочинності вплинуло помітне падіння економіки та надвисокий рівень безробіття та штучної незайнятості. Порівняно з рівнем безробіття у 2021 році, який становив близько 11 %, у 2023 році Міністерство економіки зазначає рівень безробіття близько 19 %. Останній показник сильно спотворений з огляду на те, що індикатор очікуваної зайнятості населення, впадши з другого кварталу 2022 року до 64,3 %, зріс до четвертого кварталу 2023 року до 97,4 %. Цю динаміку слід порівнювати з декларованим рівнем безробіття у 2022 році в 26 % та 19 % у 2023 році. Таке зниження не корелює з індикатором очікуваної зайнятості населення. Ці цифри значно перекручені. На жаль, Міністерство економіки не має даних про кількість не офіційно зайнятих чоловіків в Україні, чие безробіття через процес мобілізації піднялося до історичного максимуму. Тому цей показник значно вищий, ніж 19 %. За нашими грубими підрахунками реальний рівень прихованого безробіття, переважно серед чоловіків, становить на початок 2024 року близько 38 %. А в післявоєнний час за першою моделлю розвитку економіки (див. нижче) вона становитиме понад 45 %, а за другою моделлю – понад 55–65 %, причому серед населення загалом, оскільки вже в післявоєнний час жіноча незайнятість буде значно вищою, ніж у воєнний час.

Очевидно, що не можна зіставляти економічне життя до й після війни у плані кореляції між станом злочинності та станом економіки. Те саме стосується й способу життя, стану без-

пеки, умов соціального та культурного побуту, оскільки вони перебувають у різних площинах можливостей. Але те, що вони можуть бути важливими корелятами, що впливають на стан злочинності, сумнівів не викликає. Для полегшення прогнозу слід використовувати лише загальнокримінальну злочинність, бо вона найбільше чутлива до відомих соціальних змін. Найкращим чутливим маркером тут виступає такий вид кримінальних правопорушень, як крадіжки.

То як же бути? Як вирішити цю аналітичну проблему? Потрібні відносні величини та показники для прогнозування. Однак тут виникає проблема прогнозу кількості чоловічого населення у відносних величинах у післявоєнний час на певній території. Необхідно врахувати можливості припливу та відтоку цього населення.

Економічні проблеми, потреба в робочих місцях, дотаційна економіка загалом, ярмо непогашених кредитів, і невизначеність іноземних інвестицій у повоєнну економіку, неодмінно мають викликати відтік чоловічого працездатного населення. Навіть якщо припустити, що уряд обмежить такий відтік примусово, ясності від цього не прибуде. Тут виходом є два прогнози, залежно від того, чи буде таке обмеження чи ні. Але штучне обмеження для виїзду не вирішить проблеми створення робочих місць, а існуючі робочі місця вже зайняті жіночим населенням країни, що сталося під час війни. Виходить, що обмеження такого відтоку чоловічого населення безпосередньо вплине на кількість та якість злочинності, зокрема крадіжок. Це й треба враховувати під час прогнозування.

Дивлячись на всі зазначені вище перешкоди на шляху до прогнозу розвитку злочинності в післявоєнний час, ми маємо обмежитися кількома можливими перешкодами. По-перше, необхідно врахувати зміни в повоєнному розподілі населення, що спрогнозувати зараз нікому не вдасться, оскільки в існуючих моделях розвитку війни на території України та сценаріях її завершення ніхто не може назвати той результат, який найбільш вірогідний. Тому потрібно зупинитися на якомусь одному, і судити про це лише як умову для можливої тенденції розвитку ситуації з повоєнною злочинністю. По-друге, слід визначитися з перспективами повоєнного відновлення економі-

ки. Тут ми бачимо дві найімовірніші моделі. Перша нагадуватиме модель Південної Кореї за винятком того, що навряд чи можливим буде розвиток військової промисловості з експортним потенціалом, яким він був у Південній Кореї в період післявоєнного відновлення. Причиною цього будуть геополітичні реалії та гострота питання. У такому разі реальні результати відновлення економіки розпочнуться лише через 4–5 років після закінчення війни. Друга модель передбачає, що українська економіка відновлюватиметься лише власними силами, що зумовить неможливість держави тривалий час забезпечувати фінансування державного управління та соціальну сферу. Ця модель передбачає найважчі умови, у яких можна реалізувати прогноз розвитку злочинності у повоєнні роки.

Дуже багато залежить від того, наскільки ефективно чинна влада після війни зможе організувати економічне життя. Але треба розуміти, що їй зовсім не підвладно. Держава не зможе відновити зруйновані сім'ї, повернути віру людей у свої сили подолати економічні стахиття післявоєнного часу, особливо на тлі боргової кабали та можливого зниження чи відсутності фінансової допомоги з боку країн-союзників, які змогли зберегти більш ефективну економіку.

Близькість прогнозу до точності залежить від знання тих конкретних умов, у яких опиниться держава після закінчення воєнних дій. Практика післявоєнної Європи після II Світової війни показала спад злочинності лише в 1948 році, не раніше, ніж було відбудовано зруйновані будинки, і люди отримали можливість працевлаштування [5, р. 56].

Вочевидь, що на збільшення кількості скоєних кримінальних правопорушень вплине зміна концентрації населення. Руйнування населених пунктів та інфраструктури зумовляють збільшення концентрації біженців в інших населених пунктах, що, звичайно ж, сприятиме зростанню злочинності локально в тих місцях, де проживатиме більша кількість населення. Але цей фактор у системі інших факторів, що впливають на динаміку злочинності, може вплинути на її зростання за експонентою, тобто якщо до війни та до збільшення населення в населеному пункті частка злочинців становила близько 1 % до деліктоздатного насе-

лення, то в післявоєнний час частка злочинців може зрости відповідно до 5 %.

Попередня велика війна на території України викликала те, що загальнокримінальна злочинність зросла на 46 %, головним чином за рахунок насильницьких та корисливих злочинів. Однак говорити про те, що історія може повторитися навряд чи можливо, оскільки потрібно враховувати умови, у яких ситуація складалася тоді, і в яких вона розвиватиметься після останньої війни. Насамперед, слід звернути увагу на рівень бідності населення після II Світової війни. Людям не вистачало елементарних речей – простої їжі, простого одягу, найпростіших предметів домашнього вжитку.

На динаміку повоєнної кількості крадіжок неодмінно має вплинути стан зловживання алкоголем серед злочинців, а також імовірність зловживання наркотиками та іншими одурманювальними засобами серед злочинців. І ці ймовірнісні показники теж потрібно прогнозувати. Якщо під час війни цей показник серед населення загалом виріс, відповідно, на одну третину й до 11 %, то після війни він має знизитися серед усього населення, і збільшиться серед незайнятого населення, частка якого зросте. У цьому треба підкреслити, що показник зловживання визначено з урахуванням результатів соціологічних опитувань, достовірність яких обґрунтовано викликає сумніви. Очевидно, що цей показник занижений. Водночас, за нашими прогнозами, частка осіб серед незайнятого населення в повоєнний час, які зловживатимуть зазначеними речовинами, збільшиться на 2 % порівняно з тим показником, який був під час війни.

Зважаючи на вищенаведене треба здійснювати розрахунок імовірнісного прогнозу динаміки крадіжок у післявоєнний час. Обчислювати його будемо за такою формулою:

$$P = (A + B + C + D) = P(A + B + C) + P(D) = P(A) + P(B) + P(C) + P(D)$$

де P – ймовірність; A – ймовірність скоєння крадіжок; B – ймовірність незайнятості серед правопорушників; C – ймовірність зловживання алкоголем серед правопорушників; D – ймовірність зловживання наркотиками та іншими одурманювальними засобами серед правопорушників. У результаті має вийти не

лінійний прогноз, а ймовірнісний. Для таких підрахунків важливо знати прогнозовану кількість населення. Демографи підраховали, що на початок 2025 року в Україні проживатиме 33 633 000 осіб [6]. Але не всю цю кількість населення потрібно брати до уваги для ймовірнісного прогнозу, а – математично очікуване число з точки зору найпростішої теорії ймовірності. Це число має бути приблизно 16 828 579 осіб, які ймовірно здатні скоїти крадіжку.

Під час розрахунку складових для формули використовувались статистичні й прогностичні дані про населення та економічні показники в цілому, дані про осіб, які вчинили крадіжки. Це дало змогу визначити ймовірності можливих результатів.

У післявоєнний час, виходячи з математично очікуваного числа осіб, здатних вчинити крадіжку, ймовірність вчинення однієї крадіжки належить до 760 можливостей. Це груба ймовірність скоєння крадіжок (А). Її потрібно скоригувати ймовірностями інших факторів, що впливають на вчинення крадіжок, і це зробить точнішим ймовірнісний прогноз.

Потрібно визначити ймовірність незайнятості серед правопорушників, ґрунтуючись на даних (результатах), що виходять із статистично очікуваного показника. Важливо наголосити, що наявна статистика обмежується даними про незайнятість населення віком від 15 до 70 років. Визначення ймовірності скоєння крадіжок незайнятими людьми в післявоєнний час дає результат ймовірності – один незайнятий правопорушник до 600 можливих незайнятих та безробітних для першої моделі розвитку економіки. Для другої моделі розвитку економіки ця ймовірність становитиме – один до 240 можливих. Ймовірність скоєння крадіжки особами, які зловживають алкоголем, за прогнозом становитиме одна до 360 можливих. А ймовірність скоєння крадіжки особами, які зловживають наркотиками та іншими одурманювальними засобами, за прогнозом повинна становити одна до 6 545 можливих.

Додавання ймовірностей несумісних подій за заданою вище формулою дало результат прогнозованої ймовірності для першої моделі розвитку економіки при найбільш сприятливому прогнозі в 99 577 крадіжок у звітний період, тобто за рік, а для дру-

гої моделі розвитку економіки при найбільш сприятливому прогнозі – 142 615 крадіжок за той же період.

Висновки. Використана методика ймовірнісного прогнозу дає імовірнісні показники кількості крадіжок у повоєнній Україні з урахуванням найсильніших факторів впливу на корисливу злочинність. Ці показники не катастрофічні й дуже далекі від 5 % показника до кількості деліктоздатного прогнозованого населення країни, рівність чи перевищення якого повело б варіант розвитку до експоненційного, тобто до абсолютно не контрольованого шляху розвитку. Таким чином, найбільш сприятливий прогноз кількості крадіжок у повоєнній Україні дає змогу унеможливити паніку в цьому питанні. Проте ймовірнісний прогноз на те й імовірнісний, щоб не надавати можливості експоненційного зростання цього виду кримінального правопорушення в повоєнній Україні протягом 4–5 років.

Список використаних джерел

1. Historical Statistics of the United States. Colonial times to 1970. Part I. Bicentennial Edition; Rogers C.B. Morton (editor). Washington, D.C. : U.S. Dept. of Commerce, Bureau of the Census, 1975. 646 p.
2. Archer D., Gartner R. Violent acts and violent times – a comparative approach to postwar homicide rates. *American Sociological Review*. 1976. Vol. 41. Issue 6. P. 937–963.
3. Поклад В. І. Соціальні параметри кримінологічного прогнозування. *Вивчення криміногенної ситуації в Україні та прогнозування її подальшої динаміки (вплив воєнних факторів)* : матеріали наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 07 вересня 2022 р.) / [редкол. : М. Г. Вербенський, І. В. Опришко, О. Г. Кулик та ін.]. Київ : ДНДІ МВС України; Харків : Мачулін. 2022. С. 46–48.
4. Казначесва Д. В. Сучасні тенденції військової злочинності в Україні. *Злочинність і протидія їй в умовах війни: глобальний, регіональний та національний виміри* : зб. тез доп. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квіт. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. Справ; Кримінол. асоц. України; Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 101–105.
5. Louwage F. E. Delinquency in Europe after World War II. *Journal of Criminal Law and Criminology*. 1951. Vol. 42. Issue 1. Article 4. P. 53–56.
6. Скільки українців? Війна вбиває нас скоріше, ніж демографи встигають рахувати. URL: <https://hromadske.ua/posts/skilki-ukrayinciv-vijna-vbivaye-nas-skorishe-nizh-demografi-vstigayut-rahuvati> (дата звернення: 17.01.2024).

Denysov S.,Doctor of Sciences (Law), Professor,
Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1218-0016;**Serdiuk P.,**Doctor of Sciences (Law), Professor,
Zaporizhzhia, Ukraine
ORCID: 0000-0002-8519-0012

PREDICTING THE NUMBER OF THEFTS IN THE POSTWAR PERIOD IN UKRAINE

In the article, based on the probabilistic prognosis methodology, probabilistic indicators of the number of thefts in post-war Ukraine are calculated. There is the most powerful factors influencing acquisitive crime taking into account. The task is complicated by the reduced ability to obtain accurate socially significant information in wartime conditions, and this data greatly influences the accuracy of the prognosis.

Prognostication under martial law is difficult when choosing a scenario that requires accurate input data, and the scenario approach calls into question the accuracy of the prognosis within the selected scenario. In this case, an option was chosen that seemed promising and is based on the use of probabilistic statistical methods, which are closely related to randomness.

The dynamics of the postwar number of thefts should certainly be influenced by the state of alcohol abuse among criminals, as well as the likelihood of drug and other intoxicant abuse among criminals. And these probabilities also need to be forecasted. If during the war this indicator among the general population increased by one third and up to 11 %, respectively, then after the war it should decrease among the general population and increase among the unemployed population, whose share will increase.

As a result, it was found that a catastrophic scenario is unlikely, since the probable quantitative indicators of the number of thefts will be within the range of up to 5 % of the indicator for the number of delinquent projected population of the country, equality to which or exceeding which would lead the development scenario exponentially, that is, completely uncontrolled development path. It has been established that the most favorable prognosis of the number of thefts in post-war Ukraine makes it possible to eliminate panic in this matter. However, the probabilistic prognosis does not exclude the possibility of exponential growth of this type of criminal offense in post-war Ukraine over the course of 4–5 years.

Key words: probability, war, theft, crime, prognostication, factor.

References

1. Historical Statistics of the United States. Colonial times to 1970 (1975), Part I. Bicentennial Edition; Rogers C.B. Morton (editor), U.S. Dept. of Commerce, Bureau of the Census, Washington D.C.

2. Archer, D. and Gartner, R. (1976), "Violent acts and violent times – a comparative approach to postwar homicide rates", *American Sociological Review*, Vol. 41, Issue 6, pp. 937–963.

3. Poklad, V. I. (2022), Social parameters of criminological forecasting, *Study of the criminogenic situation in Ukraine and forecasting its further dynamics (influence of military factors)*: materials of scientific and practical conference and round table (Kyiv, 7 September 2022) / Verbensky, M. H., Opryshko, I. V., Kulyk, O. H., State National Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv, pp. 46–48.

4. Kaznacheeva, D. V. (2023), Modern trends of military crime in Ukraine, *Crime and its countermeasures in the conditions of war: global, regional and national dimensions*: materials of the scientific and practice conference (Vinnytsia, 12 April 2023) / Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kharkiv National University of Internal Affairs, pp. 101–105.

5. Louwage, F. E. (1951) Delinquency in Europe after World War II, *Journal of Criminal Law and Criminology*, Vol. 42, Issue 1, Article 4, pp. 53–56.

6. How many Ukrainians? War is killing us faster than demographers can count, available at: <https://hromadske.ua/ru/posts/skolko-ukraincev-vojna-ubivaet-nas-bystree-chemdemografy-uspevayut-schitat> (accessed 17 January 2024).